

Utbildningsutskottets betänkande 2020/21:UbU7

Förskolan

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om förskolan med hänvisning till gällande bestämmelser, pågående arbeten och vidtagna åtgärder. Motionerna tar upp frågor om bl.a. kvalitet och förutsättningar i förskolan, pedagogisk personal i förskolan, språkfrågor m.m., rätten till förskola samt annan pedagogisk verksamhet. I betänkandet finns elva reservationer (M, SD, V, KD, L) och fem särskilda yttranden (M, SD, C, KD, L).

Behandlade förslag

Cirka 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Kvalitet och förutsättningar i förskolan.....	6
Språkfrågor m.m.....	12
Rätt till förskola.....	18
Annan pedagogisk verksamhet.....	23
Motioner som bereds förenklat.....	26
Reservationer	28
1. Kvalitet och förutsättningar i förskolan, punkt 1 (M, SD, KD)	28
2. Kvalitet och förutsättningar i förskolan, punkt 1 (L)	28
3. Pedagogisk personal i förskolan, punkt 2 (L)	29
4. Språkfrågor m.m., punkt 3 (M).....	30
5. Språkfrågor m.m., punkt 3 (SD)	30
6. Språkfrågor m.m., punkt 3 (L).....	31
7. Rätt till förskola, punkt 4 (SD)	32
8. Rätt till förskola, punkt 4 (V)	33
9. Annan pedagogisk verksamhet, punkt 5 (M).....	33
10. Annan pedagogisk verksamhet, punkt 5 (SD)	34
11. Annan pedagogisk verksamhet, punkt 5 (KD).....	34
Särskilda yttranden	36
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (M).....	36
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (SD)	36
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (C).....	36
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (KD).....	36
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (L).....	36
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	38
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	38
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 6	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Kvalitet och förutsättningar i förskolan

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1544 av Jan Ericson (M),

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 22,

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 1,

2020/21:3274 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 5,

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 7 och

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 15.

Reservation 1 (M, SD, KD)

Reservation 2 (L)

2. Pedagogisk personal i förskolan

Riksdagen avslår motion

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 8.

Reservation 3 (L)

3. Språkfrågor m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 2,

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3 och

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (L)

4. Rätt till förskola

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:306 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 11 och

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 20.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

5. Annan pedagogisk verksamhet

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 78,

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 19,

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 och

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 5.

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (SD)

*Reservation 11 (KD)***6. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 4 februari 2021

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (L), Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M), Patrick Reslow (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Christensson (C), Daniel Riazat (V), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvis (SD), Linus Sköld (S), Gudrun Brunegård (KD), Tomas Kronståhl (S), Michael Rubbestad (SD), Annika Hirvonen (MP), Maria Nilsson (L) och Roza Güclü Hedin (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utbildningsutskottet 77 motionsyrkanden om förskolan och annan pedagogisk verksamhet från allmänna motionstiden 2020/21. Av dessa bereds 60 motionsyrkanden förenklat eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsyrkanden som bereds förenklat finns i bilaga 2. Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. kvalitet och förutsättningar i förskolan, pedagogisk personal i förskolan, språkfrågor m.m., rätten till förskola samt annan pedagogisk verksamhet.

Utskottets överväganden

Kvalitet och förutsättningar i förskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att bl.a. tillsätta en utredning om förskolan och om pedagogisk personal i förskolan.
Jämför reservation 1 (M, SD, KD), 2 (L) och 3 (L).

Motionerna

Kvalitet och förutsättningar i förskolan

Enligt motion 2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 1 bör möjligheten att på sikt göra förskolan avgiftsfri ses över.

Enligt kommittémotion 2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 15 bör en utredning om förskolan tillsättas med uppdrag att göra en grundläggande genomgång av förutsättningarna i förskolan för en likvärdig utbildning.

I motion 2020/21:1544 av Jan Ericson (M) anförs att blöjor inte ska ingå i avgiften för förskoleplats.

I kommittémotion 2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 22 begärs att regeringen ska tillsätta en utredning om förskolan, med uppdrag att göra en grundläggande genomgång av önskvärda och faktiska förutsättningar för svensk förskola.

Enligt kommittémotionerna 2020/21:3274 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 5 och 2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 7 ska alla pedagoger och förskolor aktivt arbeta med genuspedagogik och mot hedersrelaterade normer. Ett jämställdhetsarbete som inkluderar frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck ska enligt motionärerna genomsyra all förskoleverksamhet.

Pedagogisk personal i förskolan

I kommittémotion 2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 8 bör det finnas högre ambitioner vad gäller utbildningsnivån för all pedagogisk personal i förskolan. Behovet av att prioritera den pedagogiska personalens utbildningsnivå i förskolan måste enligt motionärerna adresseras.

Bakgrund och gällande rätt

Övergripande

Förskolan är en egen skolform inom utbildningsväsendet med samma övergripande mål som andra skolformer (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370). Förskolan är frivillig och regleras särskilt i 8 kap. skollagen. Enligt 8 kap. 2 § skollagen syftar utbildningen i förskolan till att stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning. Enligt 1 kap. 4 § skollagen ska utbildningen i förskolan syfta till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet, omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds och annan pedagogisk verksamhet på nationella minoritetsspråk. Dessa verksamheter regleras i 25 kap. skollagen. Pedagogisk omsorg får erbjudas i stället för förskola eller fritidshem för barn som är mellan ett och tolv år och kan t.ex. vara verksamhet där barn tas om hand i personalens eget hem eller olika flerfamiljslösningar (prop. 2009/10:165 s. 526–528). Öppen förskola får anordnas som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. För varje skolform och för fritidshemmet finns en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen anger utbildningens värdegrund och uppdrag. Den anger också mål och riktlinjer för utbildningen (1 kap. 11 § skollagen).

En reviderad läroplan för förskolan – trädde i kraft den 1 juli 2019

Regeringen beslutade den 23 augusti 2018 om en ny förordning om läroplan för förskolan (SKOLFS 2018:50), Lpfö 18, som trädde i kraft den 1 juli 2019. Syftet med den reviderade läroplanen var att höja kvaliteten i undervisningen i förskolan och därmed förskolans måluppfyllelse (U2016/05591/S, U2017/01929/S). Utgångspunkten var att förskolans läroplan ska ha en liknande struktur som de andra skolformernas läroplaner har, främst grundskolans läroplan, Lgr 11. Bland flertalet ändringar i förskolans läroplan kan följande nämnas:

- Läsning: barnen ska få förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om olika texter.
- Personal: förtydliganden kring barnskötarnas uppdrag i arbetslaget och förskollärarnas särskilda ansvar.
- Jämställdhet: genom att skrivningarna om jämställdhet har blivit tydligare.

Avgifter

En kommun får ta ut avgift för plats i förskola som den anordnar. Avgiften ska vara skälig. Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år får avgiften

avse bara den del av verksamheten som överstiger 525 timmar om året. Den allmänna förskolan som erbjuds barn från tre års ålder är därmed avgiftsfri. För barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola (jfr 8 kap. 7 §) får avgift endast tas ut för den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan (8 kap. 16 §).

Även fristående förskolor får ta ut avgift för plats i förskola. Avgifterna får inte vara oskäligt höga. Även i fristående förskolor ska den allmänna förskolan från tre års ålder vara avgiftsfri, och för barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola (jfr 8 kap. 7 §) får avgift endast tas ut för den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan (8 kap. 20 §).

När det gäller avgifter inom förskolan kan kommunerna få statsbidrag om en viss högsta avgift (den s.k. maxtaxan) tillämpas för plats i förskola. Statsbidrag lämnas enligt bestämmelserna i förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet. Systemet med maxtaxa innebär att i kommuner som ansluter sig till maxtaxan blir avgifterna för plats i förskola enhetliga för såväl kommunala som fristående verksamheter. Den högsta avgiften (maxtaxan) ska beräknas till en viss del av hushållets inkomster och är bl.a. beroende av antalet barn i hushållet. Inkomsttaket i maxtaxan är indexreglerad (bet. 2014/15:UbU1, rskr. 2014/15:90). Maxtaxan är frivillig för kommunerna att införa. I dag använder alla kommuner maxtaxan (SOU 2020:67 s. 83).

Kan en förskola kräva att föräldrar ska betala för till exempel frukt eller blöjor?

Det finns inga uttryckliga regler som säger vad som ingår i maxtaxan, men enligt förarbetena ska måltider alltid ingå i avgiften. Enligt en dom från Kammarrätten i Stockholm i juni 2019 ska blöjor ingå i avgiften. Domen överklagades till Högsta förvaltningsdomstolen som inte beviljade prövningstillstånd. Kammarrättens dom står därför fast i det prövade målet (8 kap. 16 och 20 §§ skollagen, förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet, prop. 2009/10:165 s. 345, Kammarrättens dom 2019-06-20 mål nummer 10160-18 samt Högsta förvaltningsdomstolens beslut 2019-12-19, mål nr 4309-19, Skolverkets webbplats 2021-01-09).

Jämställdhet och arbetet för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck

I den reviderade läroplanen för förskolan, som trädde i kraft den 1 juli 2019 har skrivningarna om jämställdhet blivit tydligare.

Det är enligt 2 kap. 34 § skollagen huvudmannen som ska se till att personalen vid förskoleenheterna har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller för skolväsendet. Enligt läroplanen för förskolan har rektorn ett

särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina uppgifter professionellt.

Enligt den examensbeskrivning som tillämpas sedan hösten 2011 krävs bl.a. att studenten för att få en förskollärarexamen ska ha förmåga att beakta och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.

Av Skolverkets regleringsbrev för 2021 (U2020/06608 (delvis) m.fl.) framgår att Skolverket fått i uppdrag att stärka det systematiska arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inom skolväsendet, inklusive förskolan, genom kunskapshöjande insatser och stöd för olika personalgrupper inom skolan och förskolan. Arbetet ska ta sin utgångspunkt i Skolverkets förslag till ändringar i läroplaner avseende kunskapsområdet sex och samlevnad (U2019/02204) och särskilt beakta elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande uppdrag samt omfatta ökad upptäckt av utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning. Skolverket ska vid genomförande av uppdraget inhämta kunskaper och erfarenheter från Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland, Socialstyrelsen och andra relevanta aktörer. Skolverket har tilldelats 11 miljoner kronor för uppdraget. Bakgrunden till uppdraget är att regeringen anser att arbetet med att bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck måste ske brett i samhället och regeringen har därför infört 2021 beslutat om uppdrag till ett flertal myndigheter för att stärka det systematiska arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, bl.a. inom skolväsendet. Barnafrid vid Linköpings universitet tilldelas 2 miljoner kronor för ett förnyat uppdrag att genomföra utbildningsinsatser för landets barnahusverksamheter om hedersrelaterat våld och förtryck. Jämställdhetsmyndigheten tilldelas 5 miljoner kronor för att fortsatt arbete med att erbjuda utbildningsinsatser och kunskapsstöd om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck för lärare och andra utbildningsansvariga vid universitet och högskolor, i samverkan med bl.a. det nationella kompetensteamet vid länsstyrelsen i Östergötlands län, Nationellt centrum för kvinnofrid och Barnafrid vid Linköpings universitet (regeringens pressmeddelande 2020-12-22).

Personal i förskolan

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten utifrån barnens olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar också i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Bara den som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt får anställas som rektor (2 kap. 9–11 §§ skollagen).

Bara den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva sådan undervisning. En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 13 och 15 §§ skollagen).

Utöver förskollärare får det i undervisningen i förskolan finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens utveckling och lärande främjas (2 kap. 14 §). Sådan annan personal är t.ex. barnskötare som genomgått barn- och fritidsprogrammet inom gymnasieskolan eller motsvarande äldre utbildning.

I regleringsbrevet för 2019 och 2020 har Skolverket fått i uppdrag att genomföra fortbildning för personal inom förskoleklass och fritidshem till följd av läroplansförändringar (se Skolverkets regleringsbrev för 2019 (U2018/04029/GV U2018/04751/BS (delvis) U2018/04756/S) och 2020 (U2019/01553/S m.fl.)). Skolverket har genomfört utbildningsinsatser för dessa målgrupper. En slutredovisning inklusive en bedömning av om avsedda effekter har nåtts ska lämnas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 20 februari 2021.

Utskottets ställningstagande

Kvalitet och förutsättningar i förskolan

Utskottet vill inledningsvis framhålla förskolans viktiga roll för barns allsidiga utveckling och dess bidrag till att skapa likvärdiga förutsättningar inför skolstarten. Förskolan och annan pedagogisk verksamhet ska hålla hög kvalitet, och förskolans pedagogik ska vara tillgänglig för alla barn och ta hänsyn till barns olika behov. Alla barn ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt.

När det gäller yrkanden om att tillsätta en bred utredning om förskolan vill utskottet anföra att det pågår ett omfattande arbete för att på olika sätt stärka kvaliteten i förskolan. Bland annat beslutade regeringen i augusti 2018 om en ny förordning om läroplan för förskolan (SKOLFS 2018:50), Lpfö 18, som trädde i kraft den 1 juli 2019. Syftet med den reviderade läroplanen är att höja kvaliteten i undervisningen i förskolan och därmed förskolans måluppfyllelse. Vidare vill utskottet hänvisa till den utredning som haft i uppdrag att lämna förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan för barn i tre till fem års ålder och föreslå hur förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska kan stärkas (dir. 2019:71). I november 2020 överlämnades betänkandet SOU 2020:67 Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska (läs vidare nedan under avsnittet Språkfrågor m.m.). Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Mot denna bakgrund ser inte utskottet skäl att tillsätta en sådan utredning om förskolan som efterfrågas och avstyrker därmed motionerna 2020/21:1934 (SD) yrkande 22 och 2020/21:3320 (M) yrkande 15.

När det gäller yrkanden om genuspedagogik och att ett jämställdhetsarbete som inkluderar frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck ska genomföra

all förskoleverksamhet delar utskottet uppfattningen att dessa frågor är aktuella och viktiga. I den reviderade läroplanen för förskolan, som trädde i kraft den 1 juli 2019, har skrivningarna om jämställdhet blivit tydligare. Vidare vill utskottet hänvisa till att Skolverket i sitt regleringsbrev för 2021 fått i uppdrag att stärka det systematiska arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inom skolväsendet, inklusive förskolan, genom kunskapshöjande insatser och stöd för olika personalgrupper inom skolan och förskolan.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2020/21:3274 (L) yrkande 5 och 2020/21:3279 (L) yrkande 7.

När det gäller olika yrkanden om avgifter i förskolan är utskottets uppfattning att de bestämmelser och regelverk som finns är väl avvägda. Därmed avstyrks motionerna 2020/21:1544 (M) och 2020/21:1993 (S) yrkande 1.

Pedagogisk personal i förskolan

När det gäller yrkandet om högre ambitioner för den pedagogiska personalen i förskolan vill utskottet hänvisa till skollagens bestämmelser. Bara den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva sådan undervisning. En legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 13 och 15 §§ skollagen).

Utöver förskollärare får det i undervisningen i förskolan finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnens utveckling och lärande främjas (2 kap. 14 § skollagen).

Det är enligt 2 kap. 34 § skollagen huvudmannen som ska se till att personalen vid förskoleenheterna har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller för skolväsendet. Enligt läroplanen för förskolan har rektorn ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina uppgifter professionellt.

Utskottet vill i sammanhanget även hänvisa till de uppdrag Skolverket fått i regleringsbrev att genomföra fortbildning för personal inom förskoleklass och fritidshem till följd av läroplansförändringar (se ovan). En slutredovisning inklusive en bedömning om avsedda effekter ska lämnas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 20 februari 2021.

Mot denna bakgrund avstyrks motion 2020/21:3279 (L) yrkande 8.

Språkfrågor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om att bl.a. stärka det svenska språkets ställning i förskolan och om kartläggningar av barns språkutveckling i förskolan.

Jämför reservation 4 (M), 5 (SD) och 6 (L).

Motionerna

Enligt motion 2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 2 bör möjligheten att förskolan görs obligatorisk från två års ålder ses över, bl.a. mot bakgrund av att de barn som börjar senare i högre grad har föräldrar med utländsk bakgrund.

Enligt kommittémotion 2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 9 bör en kartläggning av barns språkutveckling genomföras från det år då barnen fyller tre år. Det är enligt motionärerna av största vikt att screeningen görs utifrån förskolans förutsättningar och uppdrag och att screeningen blir ett lättanvänt verktyg för förskollärarna att använda sig av i undervisningen.

I kommittémotion 2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4 anförs att en sexåring som börjar förskoleklass ska ha ett ordförråd om ca 8 000 svenska ord. En undersökning visade enligt motionärerna att en del barn med utländsk bakgrund hade så få ord som 2 000 i sitt ordförråd. Därför föreslås att närmast berörd myndighet ska få i uppdrag att kartlägga ordförrådet hos barn i förskolan och då med fokus på statistik och underlag gällande ordförrådet hos barn med utländsk bakgrund.

I kommittémotion 2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3 anförs att det är av stor vikt att stärka det svenska språkets ställning i förskolan, och då med särskilt fokus på förskolor i utsatta områden. Motionärerna ser ett behov av ett flertal reformer bl.a. att göra den allmänna förskolan obligatorisk från fem års ålder och ändra förskolans läroplan så att det tydligt framkommer att barnens utveckling av det svenska språket ska prioriteras. Motionärerna vill även genomföra en nationell kartläggning av ordförrådet hos barn med utländsk bakgrund.

Bakgrund och gällande rätt

Svenska språket i förskolan

I Sverige är svenska huvudspråk enligt språklagen (2009:600). Som huvudspråk är svenskan samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhällsområden (4 och 5 §§). Det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenskan används och utvecklas. Var och en som är bosatt i Sverige ska enligt

språklagen ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Den som har ett annat modersmål ska ges möjlighet att även utveckla och använda sitt modersmål. I lagen finns också bestämmelser om de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket.

Svenska språket i förskolan har förstärkts i den reviderade läroplanen för förskolan. Enligt denna läroplan (Lpfö 18) ska förskolan lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta till vara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt. Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter. Utbildningen ska ge barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Enligt läroplanen ska förskolan vidare ge varje barn förutsättningar att bl.a. utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd. Det finns också särskilda skrivningar i läroplanen om främjandet av språkutvecklingen för barn som har behov av teckenspråk.

Förskolans arbete med språkutveckling hos flerspråkiga barn

Av 14 § språklagen framgår att den som har ett annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla och använda sitt modersmål. I 8 kap. 10 § skollagen föreskrivs att förskolan ska medverka till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Det finns också bestämmelser om förskola på vissa nationella minoritetsspråk.

Enligt läroplanen ska varje barn ges förutsättningar att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska.

Riksdagens tillkännagivande

Riksdagen har på förslag av utbildningsutskottet gjort ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att undersöka hur en obligatorisk förskola med språkutveckling kan införas. För de barn som aldrig eller mycket sällan möter det svenska språket i hemmet behövs enligt utskottet en obligatorisk förskola med språkutveckling för att de ska kunna svenska när de börjar skolan. Förskola med språkutveckling ska rymmas inom ordinarie förskoleverksamhet med särskild tid avsatt för svenskundervisning av nyanlända barn. Kommunerna ska ha möjligheter att själva välja exakt hur förskolan med språkutveckling ska organiseras, men det är viktigt att de nyanlända barnen möter svenskspråkiga barn i verksamheten. Förskola med språkutveckling innebär att barnen från tre års ålder ska gå 15 timmar i veckan på förskolan och att särskild tid ska läggas på undervisning i svenska. Dessutom bör det svenska språkets roll stärkas i läroplanen och kompetensutvecklingen för förskollärare förstärkas, och långsiktigt anser utskottet att även fler utbildningsplatser är nödvändigt. Stimulansmedel för att

möjliggöra en utökad förskola med språkutveckling avsattes fr.o.m. 2019 (bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104).

Utredningen om fler barn i förskolan för bättre språkutveckling i svenska

Den 24 oktober 2019 beslutade regeringen att tillsätta en utredning om fler barn i förskolan för bättre språkutveckling i svenska (dir. 2019:71). En särskild utredare har haft i uppdrag att lämna förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan för barn i tre till fem års ålder och föreslå hur förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska kan stärkas, bl.a. när det gäller nyanlända barn. Utredaren skulle bl.a.

- föreslå åtgärder som kan öka deltagandet i förskolan för flickor och pojkar i åldern tre till fem år, särskilt när det gäller nyanlända barn, barn med annat modersmål än svenska och barn i socioekonomiskt utsatta grupper
- undersöka hur nyanländas barn, enligt lämplig definition, ska ha rätt till en obligatorisk språkförskola från tre års ålder med minst 15 timmar i veckan inom ramen för den vanliga förskolan
- föreslå åtgärder för att se till att personalen i förskolan har adekvat kompetens för uppdraget med språkutveckling
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna (regeringens pressmeddelande 2019-10-24).

I november 2020 överlämnades betänkandet SOU 2020:67 Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska. I betänkandet föreslås bl.a. att:

- Kommunerna ska vara skyldiga att bedriva uppsökande verksamhet för att öka deltagandet i förskolan. Den uppsökande verksamheten ska omfatta barn som inte är inskrivna i förskolan men som har rätt till allmän förskola.
- Det ska vara obligatoriskt för kommunerna att erbjuda förskola till barn som har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska. Direktinskrivning innebär att kommunerna, utan att vårdnadshavarna har ansökt om det, ska erbjuda barn plats vid en förskola inför höstterminen det kalenderår då barnet fyller tre år.
- Förskolan ska bli obligatorisk för alla barn från och med fem års ålder. Förslaget innebär att skolplikten som huvudregel ska börja fullgöras i förskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år.

Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Statsbidrag för bättre språkutveckling i skolan

Regeringen beslutade i juli 2019 om förordningen (2019:558) om statsbidrag för bättre språkutveckling i förskolan. Det övergripande syftet med statsbidraget är att stärka språkutvecklingen i svenska, särskilt för barn som har ett annat dagligt umgängesspråk i hemmet än svenska. Statsbidraget får

lämnas till kommuner för insatser som syftar till att öka deltagandet i förskolan särskilt för den nämnda gruppen barn, särskilt särskilda språkutvecklande insatser i förskolan för dessa barn samt för kompetensutveckling för förskolepersonal i språkutvecklande arbetssätt i svenska. Förordningen trädde i kraft den 15 augusti 2019.

År 2019 tillfördes 100 miljoner kronor för ändamålet (bet. 2018/19:UbU1, rskr. 2018/19:104). Satsningen förstärks med ytterligare 100 miljoner kronor per år fr.o.m. 2021 (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:UbU1, rskr. 2020/21:141).

Andra läsfrämjande insatser för förskolan

I den reviderade läroplanen för förskolan som gäller sedan den 1 juli 2019 betonas högläsningens betydelse. I läroplanen finns följande skrivning: ”Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter.”

I Skolverkets regleringsbrev för 2021 (U2020/06608 (delvis) m.fl.) får myndigheten i uppdrag att genomföra kontinuerliga och långsiktiga insatser för att främja ett ökat läsande generellt, inklusive att stärka läslovet (jfr U2018/02093). Syftet är att väcka nyfikenhet för de möjligheter som skönlitteratur och sakprosa kan ge samt för att stimulera läsintresse hos barn och elever oavsett kön i bl.a. förskola. I uppdraget ska folkbibliotekens och skolbibliotekens verksamhet särskilt beaktas. Skolverket ansvarar för att insatserna förankras hos berörda målgrupper. Vid genomförandet ska Skolverket inhämta kunskaper och erfarenheter från Kulturrådet och andra relevanta aktörer. Skolverket ska hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) löpande informerat om arbetet. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 16 december 2022.

Vidare har Kulturrådet haft i uppdrag att genomföra insatser för läsfrämjande i förskolan. Alla förskolor i landet fick möjlighet att beställa böcker. I genomsnitt kunde varje förskola köpa in ca 40–50 böcker. En handledning om högläsning distribuerades till förskolorna under våren 2019 tillsammans med böckerna. Kulturrådet har också tagit fram informationsmaterial till föräldrar om högläsningens betydelse och små barns språkutveckling.

Kompetenssatsningar i fråga om barns språkutveckling

Skolverket erbjuder bl.a. följande kompetensutveckling för personalen i förskolan. Skolverket fick 2013 i uppdrag att ansvara för genomförandet av fortbildning för lärare i språk-, läs- och skrivdidaktik där fokus ska vara på det kollegiala lärandet, det s.k. Läslyftet (U2013/07215/S). Genom ett tilläggsuppdrag i december 2016 utvidgades målgruppen till att även omfatta bl.a. förskollärare (U2016/05733/S). Läslyftet är baserat på aktuell forskning i förskolan och handlar inte bara om att läsa. Det handlar om att erbjuda både de yngre och äldre barnen tillfällen att utveckla språket. Allt material finns

samlat i moduler på Lärportalen på Skolverkets webbplats. Fem moduler är särskilt riktade till förskolan: Skapa och kommunicera, Läsa och berätta, Natur, teknik och språkutveckling, Utforska skriftspråket och Flera språk i barngruppen. Ett statsbidrag kan användas till att frigöra tid så att förskollärare kan handleda grupper av kollegor i Läslyftet (förordningen [2015:42] om statsbidrag för handledare i språk-, läs- och skrivutveckling).

Av Skolverkets regleringsbrev för 2021 (U2020/06608 (delvis) m.fl.) framgår följande. För att utveckla och stärka kvaliteten i undervisningen avseende språk-, läs- och skrivutveckling ska Skolverket fortsatt genomföra fortbildning för förskollärare, lärare och skolbibliotekarieer, det s.k. Läslyftet (jfr U2013/07215, U2016/05733). Uppdraget ska genomföras så att fortbildningen kan pågå till och med vårterminen 2021 för deltagare i förskolan. Skolverket ska samverka med Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) för att satsningen ska bli utvärderingsbar vad avser effekterna för elevernas läsförståelse och skrivförmåga. Den del av uppdraget som rör förskolan ska redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 30 december 2021. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 19 januari 2024.

Andra kompetensutvecklingsinsatser som kan nämnas är bl.a. Skolverkets utbildning för språk-, läs- och skrivutvecklare i förskolan. Utbildningen riktar sig till legitimerade förskollärare och ska bidra till en hållbar och långsiktig struktur för språk-, läs- och skrivutveckling i förskolan.

Skolverket ger även stöd till förskolorna i deras arbete med att möta nyanlända och flerspråkiga barn. Arbetet bedrivs inom ramen för regeringsuppdraget att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov barn och elever med annat modersmål än svenska (U2018/00404/S) samt inom ramen för arbetet med information och implementering av förskolans nya läroplan. Insatserna riktar sig i huvudsak till förskolans personal och syftar bl.a. till att stärka personalens kunskaper och kompetens när det gäller att planera, genomföra och utvärdera undervisning för nyanlända och flerspråkiga barn i förskolan.

Samverkan för bästa skola m.m.

Sedan 2017 ingår även förskolor i satsningen Samverkan för bästa skola (prop. 2016/17:1 utg.omr. 16, bet. 2016/17:UbU1, rskr. 2016/17:105). Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att i dialog med huvudmän fortsätta att genomföra insatser i syfte att höja kunskapsresultaten i skolan samt öka målluppfyllelsen i förskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (U2019/038786/S). Insatser ska riktas till förskoleenheter som har svåra förutsättningar. Skolverket ska göra en bedömning av vilka förskoleenheter som ska prioriteras för deltagande i satsningen.

EU:s rekommendation om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet

Europeiska unionens råd antog den 22 maj 2019 en rekommendation om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet (2019/C 189/02). Medlemsstaterna rekommenderas bl.a. att stödja alla barn i inläringen av undervisningsspråket samtidigt som man också tar hänsyn till och respekterar deras förstaspråk. Vidare ska möjligheter erbjudas till exponering för språk och språkinläring genom lek från tidig ålder. I skälen lyfts bl.a. fram att deltagande i förskoleverksamhet kan vara ett effektivt verktyg för att uppnå jämlikhet på utbildningsområdet för barn med sämre förutsättningar, bl.a. för vissa barn med invandrarbakgrund. Förskoleverksamhet kan bidra till att barnen utvecklar språkkunskaper, både i det språk som används i verksamheten och i förstaspråket. I bilagan till rådets rekommendation finns EU:s kvalitetsram för förskoleverksamhet och barnomsorg. Där anges bl.a. att lämplig fortbildning förbereder personalen för att stödja tvåspråkiga barn.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkanden om att det svenska språkets roll bör stärkas i förskolan, att göra den allmänna förskolan obligatorisk från en viss ålder och kartläggningar av förskolebarns språkutveckling på olika sätt, kan utskottet konstatera att det har genomförts flertalet insatser och också hänvisa till det arbete som pågår.

En särskild utredare har haft i uppdrag att lämna förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan för barn i tre till fem års ålder och föreslå hur förskolans arbete med barnens språkutveckling i svenska kan stärkas, bl.a. när det gäller nyanlända barn (dir. 2019:71). I november 2020 överlämnades betänkandet SOU 2020:67 Förskola för alla barn – för bättre språkutveckling i svenska till regeringen. I betänkandet föreslås bl.a. att förskolan ska bli obligatorisk för alla barn fr.o.m. fem års ålder. Förslaget innebär att skolplikten som huvudregel ska börja fullgöras i förskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år. Vidare innebär det att kommunerna ska vara skyldiga att bedriva uppsökande verksamhet för att öka deltagandet i förskolan och att det ska vara obligatoriskt för kommunerna att erbjuda förskola till barn som har behov av förskola för att få en bättre språkutveckling i svenska. Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen beslutade i juli 2019 om förordningen (2019:558) om statsbidrag för bättre språkutveckling i förskolan. Statsbidraget får lämnas till kommuner för insatser som syftar till att öka deltagandet i förskolan särskilt i fråga om barn som har ett annat dagligt umgängesspråk i hemmet än svenska, särskilda språkutvecklande insatser i förskolan samt för kompetensutveckling för förskolepersonal i språkutvecklande arbetssätt i svenska. Satsningen förstärks med ytterligare 100 miljoner kronor per år fr.o.m. 2021 (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:UbU1, rskr.2020/21:141).

Vidare har det svenska språket i förskolan förstärkts i den reviderade läroplanen för förskolan. Enligt denna läroplan (Lpfö 18) ska förskolan lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska. Utskottet vill även lyfta fram att Skolverket erbjuder omfattande kompetensutveckling för personalen i förskolan i fråga om barns språkutveckling.

Utskottet ser inte skäl att föregripa det arbete som pågår och mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2020/21:1934 (SD) yrkande 4, 2020/21:1993 (S) yrkande 2, 2020/21:3279 (L) yrkande 3 och 2020/21:3320 (M) yrkande 9.

Rätt till förskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om att bl.a. införa undantag från rätten till förskola vid extraordinära händelser och att utreda behovet av att ge barn som vistas i Sverige utan tillstånd rätt till förskola.

Jämför reservation 7 (SD) och 8 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 20 föreslås ett undantag från rätten till förskola vid extraordinära händelser. Motionärerna anför att huvudmannen bör kunna ta initiativ till att rätten till förskola 15 timmar per vecka för barn vars vårdnadshavare är arbetssökande eller föräldralediga (8 kap. 6 § skollagen) inte ska tillämpas under en tid, och detta beslut ska kunna gälla så länge som allmän smittspridning råder.

I kommittémotion 2020/21:306 av Christina Høj Larsen m.fl. (V) yrkande 11 begärs att regeringen i utvärderingen av 2013 års lagändring även ska utreda behovet av att ge barn som vistas i Sverige utan tillstånd, s.k. papperslösa barn, rätt att gå i förskola. Tidiga utbildningsinsatser är enligt motionärerna kostnadseffektiva och ju yngre barnen är när insatserna sätts in, desto större kompensatorisk effekt har de.

Bakgrund och gällande rätt

Rätten till förskola m.m.

Barn som är bosatta i Sverige, och som inte har börjat förskoleklass eller grundskola, ska enligt 8 kap. 3 § skollagen erbjudas förskola fr.o.m. ett års ålder. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. Enligt 8 kap. 4 § ska barn fr.o.m. höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola – s.k. allmän förskola som är avgiftsfri – under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5–7 §§.

I 8 kap. 5 § skollagen föreskrivs att barn från ett års ålder ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Att barnet har ett eget behov kan t.ex. röra sig om barn med ett annat modersmål än svenska eller barn som bor i glesbygden. Ett annat exempel som nämns i förarbetena till skollagen är barn vars föräldrar deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller har en funktionsnedsättning som begränsar barnets fysiska eller psykiska utveckling (prop. 2009/10:165 s. 711). Även barn vars föräldrar är långtidssjukskrivna eller sjuk- eller förtidspensionerade kan räknas in i gruppen.

Vidare framgår av 8 kap. 6 § skollagen att barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga för vård av annat barn fr.o.m. ett års ålder ska erbjudas förskola under minst 3 timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

Enligt 8 kap. 7 § ska barn även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola. Innebörden av den sistnämnda bestämmelsen är att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska erbjudas förskola, oavsett om de har fyllt ett år eller inte (prop. 2009/10:165 s. 712). Dessa barns rätt gäller inte enbart tillgång till en plats utan även en verksamhet av sådan kvalitet att barnet får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett.

Att man är bosatt i Sverige innebär enligt skollagen att man är eller ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481). Enligt skollagen ses en del barn som bosatta i Sverige trots att de inte är eller ska vara folkbokförda här. Dessa barn har rätt till förskola på samma villkor som barn som är eller ska vara folkbokförda här i landet. Det gäller bl.a. asylsökande barn (29 kap. 2–3 §§ skollagen).

Rätt till skola m.m.

Sedan 1 juli 2013 har barn som vistas i Sverige utan tillstånd rätt att gå i skolan (prop. 2012/13:58, bet. 2012/13:UbU12, rskr. 2012/13:208). De har rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola. Om de påbörjar sin utbildning innan de har fyllt 18 år har de också rätt att gå i gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Av förarbetena till den lagändring som gjordes 2013 framgår följande om förskola och fritidshem (prop. 2012/13:58 s. 13):

Regeringen anser inte att rätten till utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd bör omfatta förskola och fritidshem. Att utöka rätten till utbildning för dessa barn innebär en avvägning mellan å ena sidan upprätthållandet av en reglerad invandring och å andra sidan barnets rätt till utbildning. Regeringen anser att en rimlig avvägning är att barnen ges rätt till utbildning i förskoleklass, grundskola och gymnasieskola med motsvarande skolformer, men inte tillgång till förskola och fritidshem. Därtill kommer att en tillgång till förskola och fritidshem skulle innebära flera praktiska svårigheter t.ex. vad gäller administration av avgifter.

Dessutom ser regeringen det som osannolikt att familjer som vistas i landet utan tillstånd skulle välja att skicka små barn till förskola. Som en följd av att barnen inte ges rätt till förskola och fritidshem kommer de inte heller att omfattas av bestämmelserna om annan pedagogisk verksamhet i 25 kap. skollagen, t.ex. pedagogisk omsorg och öppen förskola, eftersom sådan verksamhet erbjuds i stället för eller som komplement till förskola eller fritidshem.

Nytt regelverk med anledning av coronapandemin

I mars 2020 trädde lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid i kraft samt förordningen (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta. Vid extraordinära händelser i fredstid får regeringen meddela föreskrifter om att förskoleenheter, skolenheter, fritidshem eller andra verksamheter enligt skollagen ska stängas tillfälligt på nationell, regional eller kommunal nivå (1 §).

På Skolverkets webbplats finns en sammanställning över regler för förskolor och skolor som är öppna, stängda eller varit stängda under coronapandemin (2021-01-10). Av Skolverkets sammanställning framgår bl.a. följande om det nya regelverket.

En huvudman kan besluta att helt stänga

De nya tillfälliga bestämmelserna innebär att en huvudman i vissa fall får vidta åtgärder om en skolverksamhet helt eller delvis ska stängas eller har stängts tillfälligt. En huvudman kan besluta att helt eller delvis stänga förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

En huvudman kan besluta att helt stänga förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet.

Bestämmelserna får tillämpas i fem olika situationer. Det handlar om när en huvudman på grund av coronaviruset håller eller har hållit en skolverksamhet helt eller delvis stängd

1. på grund av att en så stor andel av personalen är frånvarande med anledning av coronaviruset att det inte går att bedriva verksamheten
2. efter samråd med smittskyddsläkare för att motverka smittspridning
3. därför att skolan ligger i ett område som Folkhälsomyndigheten beslutat ska vara avspärrat
4. på grund av en rekommendation från Folkhälsomyndigheten
5. för att regeringen har beslutat att skolenheter tillfälligt ska stängas på nationell, regional eller kommunal eller nivå, med stöd av lagen om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.

Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet får inte vidta dessa åtgärder om förutsättningarna i punkt 5 föreligger. Det är inte möjligt att delvis stänga en förskola, ett fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet.

Om huvudmannen delvis stänger en förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola kan de vidta dessa åtgärder om punkt 1, 2 eller 4 är uppfyllda.

Bestämmelserna går t.ex. inte att använda om en skolverksamhet stänger av andra skäl, t.ex. för att verksamheten behöver tid att planera eller för att det finns en oro bland elever och vårdnadshavare eller för att enstaka elever eller stora grupper av elever är frånvarande.

Det är viktigt att de beslut som huvudmannen fattar dokumenteras och motiveras. De åtgärder som vidtas behöver bygga på rimliga avvägningar och tillgodose elevernas rättigheter.

Huvudmannens ansvar att erbjuda omsorg om förskola, fritidshem eller annan pedagogisk omsorg stängs

Om en huvudman stänger en förskola, ett fritidshem eller annan pedagogisk omsorg finns ett krav på att erbjuda omsorg till barn och elever vars vårdnadshavare deltar i samhällsviktig verksamhet. Den omsorgen ska så långt som möjligt motsvara den verksamhet som barnet eller eleven normalt skulle delta i.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram en föreskrift och allmänna råd som beskriver vilka samhällssektorer och exempel av samhällsviktiga verksamheter som berörs. De förtydligar vilka vårdnadshavares barn som ska erbjudas omsorg, se föreskriften (MSBFS 2020:3) om omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet och allmänna råd (MSBFS 2020:4) om omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet.

Förskola eller fritidshem ska även erbjudas till barn och elever som behöver få särskilt stöd i sin utveckling av fysiska, psykiska eller andra skäl och som bara kan få det genom att gå i förskola eller fritidshem.

Regeringens möjlighet att stänga skolverksamhet

Regeringen kan besluta om att tillfälligt stänga ned förskolor, skolor, fritidshem eller annan verksamhet enligt skollagen, enligt lagen (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.

Det finns också i denna situation ett krav på att erbjuda omsorg till barn och elever vars vårdnadshavare deltar i samhällsviktig verksamhet. Den omsorgen ska så långt som möjligt motsvara den verksamhet som barnet eller eleven normalt skulle delta i. Vidare ska hemkommunen erbjuda förskola eller fritidshem även till barn och elever som behöver få särskilt stöd i sin utveckling av fysiska, psykiska eller andra skäl och som bara kan få det genom att gå i förskola eller fritidshem.

Om regeringen har beslutat om att stänga skolverksamhet är det barnets eller elevens hemkommun som i egenskap av huvudman ansvarar för att anordna omsorgen. För att det inte ska ställas orimliga krav på huvudmannen

ska det gå att göra undantag från de krav som finns på utbildningen i skolförfattningarna.

Hemkommunen ansvarar också för att informera vårdnadshavarna om att det finns omsorg för barn till vårdnadshavare som deltar i samhällsviktig verksamhet. Barnets eller elevens vårdnadshavare ska anmäla till hemkommunen om de har behov av omsorg.

Stödjande insatser samt uppföljning och utvärdering med anledning av covid-19-pandemin

Av Skolverkets regleringsbrev för 2021 (U2020/06608 (delvis) m.fl.) framgår att myndigheten ska följa upp konsekvenserna av covid-19-pandemin för utbildningen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och utvärdera de åtgärder som vidtagits på området med anledning av pandemin. I uppdraget ingår även att göra en analys samt identifiera behov av, och föreslå, fortsatta åtgärder. Skolverket ska även genomföra insatser för att stödja huvudmän, utbildningsanordnare, rektorer, lärare, förskollärare samt övrig personal i skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet med anledning av pandemin (jfr U2020/02765). Uppdraget ska genomföras i samråd med Skolinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten och andra relevanta aktörer. Skolverket ska hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) löpande informerat om uppdraget. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 21 maj 2021, senast den 1 december 2021, senast den 3 juni 2022 och senast den 16 december 2022.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkandet om att införa undantag från rätten till förskola vid extraordinära händelser vill utskottet anföra följande. Den pågående pandemin innebär stora utmaningar för all förskoleverksamhet och alla huvudmän. Regeringen har sedan våren 2020 med stöd av riksdagen vidtagit åtgärder och infört regelverk (se ovan) för att huvudmännen ska ha möjligheter att vid behov vidta åtgärder som beslut om att stänga ned förskolor. Utskottet anser att de vidtagna åtgärderna och regelverken är väl avvägda och för närvarande tillräckliga. Utskottet vill även hänvisa till det uppdrag Skolverket fått i sitt regleringsbrev för 2021. Skolverket ska följa upp konsekvenserna av covid-19-pandemin för utbildningen inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och utvärdera de åtgärder som vidtagits på området med anledning av pandemin. I uppdraget ingår även att göra en analys samt identifiera behov av, och föreslå, fortsatta åtgärder.

När det gäller yrkandet om att regeringen ska utreda behovet av att ge barn som vistas i Sverige utan tillstånd rätt att gå i förskola noterar utskottet att frågan togs upp i förarbetena till den lagändring 2013 som gav barn som vistas i Sverige utan tillstånd rätt att gå i skolan (prop. 2012/13:58 s. 13, se ovan).

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2020/21:306 (V) yrkande 11 och 2020/21:1934 (SD) yrkande 20.

Annan pedagogisk verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om pedagogisk omsorg och öppen förskola.

Jämför reservation 9 (M), 10 (SD) och 11 (KD).

Motionerna

Pedagogisk omsorg

I kommittémotion 2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 framförs högre krav på större likvärdighet mellan förskolan och pedagogisk omsorg.

Enligt kommittémotion 2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 5 bör tillsynsansvaret för pedagogisk omsorg med enskild huvudman flyttas till Skolinspektionen från respektive kommun i syfte att uppnå ökad likvärdig kvalitetsgranskning.

Öppen förskola

Enligt kommittémotion 2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 78 spelar den öppna förskolan en mycket stor roll för integrationen. Öppna förskolans uppdrag behöver därför förtydligas generellt och även inkludera ett uppdrag att stimulera barns språkutveckling. Motsvarande framförs i kommittémotion 2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 19.

Bakgrund och gällande rätt

Annan pedagogisk verksamhet

I 25 kap. skollagen finns bestämmelser för annan pedagogisk verksamhet, som omfattar

- pedagogisk omsorg, som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem (2 §)
- öppen förskola (3 §)
- öppen fritidsverksamhet (4 §)
- omsorg under tid när förskola eller fritidshem inte erbjuds (5 §)
- annan pedagogisk verksamhet på nationella minoritetsspråk (5 a §).

Dessa verksamheter är inte en del av skolväsendet, men 25 kap. 6–9 §§ skollagen innehåller bestämmelser om de krav som finns på verksamheterna och 25 kap. 10–16 §§ innehåller regler om bidrag.

Öppen förskola

En kommun får anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg (25 kap. 3 § skollagen). Öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk verksamhet i samarbete med de vuxna som följer med samtidigt

som de vuxna ges möjlighet till social gemenskap. Verksamheten vänder sig till barn och föräldrar som är hemma på dagarna, t.ex. under föräldraledigheten. Öppna förskolan är en frivillig verksamhet för kommunerna.

Sedan 2004 har antalet öppna förskolor legat relativt stabilt kring 400–500 verksamheter. Hösten 2019 fanns det 501 öppna förskolor i 218 av landets 290 kommuner, och drygt 6 procent av de öppna förskolorna drivs i enskild regi. I över hälften av kommunerna är öppna förskolan en del av en familjecentral, vilket innebär att verksamheten är samlokaliserad med mödra- och barnhälsovård samt förebyggande individ- och familjeomsorg. Nästan all personal i öppna förskolan, omkring 97 procent, har utbildning för arbete med barn. Andelen heltidstjänster med pedagogisk högskoleutbildning är närmare 78 procent (SOU 2020:67 s. 124).

Sedan 2018 driver Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) satsningen Öppen förskola för språk och integration som syftar till att påskynda etableringen för utrikes födda kvinnor och öka deltagandet i förskolan, bl.a. genom att ta fram och sprida stöd och lärande exempel samt informera om att statsbidrag finns att söka för verksamheten. Satsningen bygger på en överenskommelse med regeringen och ska slutredovisas våren 2021.

Pedagogisk omsorg

Den 1 juli 2009 ersattes begreppet familjedaghem med pedagogisk omsorg i skollagen (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:UbU11, rskr. 2008/09:220). Pedagogisk omsorg kan bedrivas i kommunal eller enskild regi och erbjuds som alternativ till förskola eller fritidshem för barn i åldrarna ett till tolv år. Pedagogisk omsorg kan t.ex. vara verksamhet där barn tas om hand i personalens eget hem eller olika flerfamiljslösningar. Pedagogisk omsorg kan även bedrivas i en särskild lokal. Verksamheten ska stimulera barns utveckling och lärande och utformas så att den förbereder barnen för fortsatt lärande. Förskolans läroplan ska vara vägledande för pedagogisk omsorg. Det innebär att läroplanen inte är bindande för verksamheten men att verksamheten kan tillämpa de delar i läroplanen som är lämpliga utifrån verksamhetens förutsättningar.

I enlighet med 25 kap. 2 § skollagen ska kommunerna sträva efter att erbjuda pedagogisk omsorg i stället för förskola eller fritidshem om barnets vårdnadshavare önskar det. Kommunen ska ta skäligen hänsyn till föräldrarnas önskemål om verksamhetsform för sina barn (prop. 2009/10:165 s. 526–528).

Av 26 kap. 3–4 §§ skollagen följer att den kommun som beslutat att ge bidrag till en enskild huvudman för pedagogisk omsorg är tillsynsmyndighet över den enskilda huvudmannens verksamhet. Skolinspektionen har bl.a. tillsyn över pedagogisk omsorg med kommunal huvudman och över hur kommunen uppfyller sitt tillsynsansvar samt tillsyn över att bestämmelserna i 6 kap. skollagen följs.

I takt med att en allt större andel barn går i förskolan har andelen barn i pedagogisk omsorg minskat. Andelen av alla barn i åldern ett till fem år som var inskrivna i pedagogisk omsorg var 1,6 procent under 2019. Andelen har stadigt minskat under flera år. Fem år tidigare uppgick andelen till 2,3 procent. Antalet barn som hösten 2019 var inskrivna i pedagogisk omsorg var 10 615, att jämföra med 14 681 hösten 2014. Det fanns ingen större skillnad mellan andelen flickor och pojkar som var inskrivna i pedagogisk omsorg 2019 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 16 s. 62).

Pågående arbete

Den 30 augusti 2018 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare (dir. 2018:102 Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg och dir. 2019:67) med uppdrag att bl.a.

- kartlägga och analysera om pedagogisk omsorg stimulerar barns utveckling och lärande i tillräcklig grad och om den förbereder barnen för fortsatt lärande
- jämföra pedagogisk omsorg och förskola och analysera om verksamhetsformerna ger barn likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass
- utifrån dessa analyser vid behov lämna förslag på hur barns likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass kan främjas
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredningen har avgränsats till den delen av den pedagogiska omsorgen som erbjuds som alternativ till förskola och som erbjuds för barn i åldrarna ett till fem år.

Utredningen överlämnade betänkandet SOU 2020:34 Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg till regeringen i juni 2020. Utredningen ger förslag på två alternativa förslagspaket som båda syftar till att främja barns likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass. Förslagspaketen är till stora delar likalydande.

Det ena förslaget (alternativ 1) handlar om att förtydliga de bestämmelser som styr pedagogisk omsorg. Syftet är att höja verksamhetens kvalitet och likvärdighet. Om verksamhetsformens kvalitetskrav tillåts närma sig de kvalitetskrav som gäller för förskolan, utan att för den skull låta verksamhetsformerna bli för lika, borde det leda till att kvaliteten blir bättre och att barnen får den stimulans som krävs för att kunna utvecklas och lära.

Det andra förslaget (alternativ 2) innebär att de höjda kvalitetskraven i alternativ 1 antas samt att pedagogisk omsorg också etableringsstoppas. Ett etableringsstopp innebär att verksamheter kan fortgå i många år. Det är för att säkerställa god kvalitet för de barn som under denna tid går i pedagogisk omsorg som utredningens rekommendation är att de föreslagna lagändringarna om ökade kvalitetskrav också införs.

Betänkandet har varit på remiss och remisstiden löpte ut den 26 oktober 2020. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Pedagogisk omsorg

När det gäller yrkanden om kvalitetsaspekter på pedagogisk omsorg vill utskottet hänvisa till den utredning som varit (dir. 2018:102) och som i juni 2020 överlämnade betänkandet SOU 2020:34 Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg till regeringen. I betänkandet lämnas förslag som bl.a. syftar till att öka verksamhetens kvalitet och att främja barns likvärdiga förutsättningar inför start i förskoleklass. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet vill inte föregripa det pågående arbetet och avstyrker därför motionerna 2020/21:3320 (M) yrkande 12 och 2020/21:3626 (KD) yrkande 5.

Öppen förskola

Vad gäller yrkanden om att öppna förskolans uppdrag behöver förtydligas och även inkludera ett uppdrag att stimulera barns språkutveckling utifrån ett integrationsperspektiv vill utskottet anföra följande. Utskottet ser positivt på den verksamhet som öppna förskolor bedriver men ser inget behov av att vidta några åtgärder. Utskottet ser fram emot slutredovisningen av satsningen Öppen förskola för språk och integration som syftar till att påskynda etableringen för utrikes födda kvinnor och öka deltagandet i förskolan våren 2021.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2020/21:1832 (SD) yrkande 78 och 2020/21:1934 (SD) yrkande 19.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (KD) och 5 (L).

Utskottets ställningstagande

I betänkandet behandlas motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Under riksmötena 2018/19 och 2019/20 har detta gjorts i betänkandena 2018/19:UbU1, 2018/19:UbU7 och 2019/20:UbU8, och riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet ser ingen

anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför de motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2.

Reservationer

1. **Kvalitet och förutsättningar i förskolan, punkt 1 (M, SD, KD)**

av Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M), Patrick Reslow (SD), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvist (SD), Gudrun Brunegård (KD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 22 och

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 15 och

avslår motionerna

2020/21:1544 av Jan Ericson (M),

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 1,

2020/21:3274 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 5 och

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 7.

Ställningstagande

En tillgänglig förskola med god kvalitet och höga pedagogiska ambitioner är en mycket bra grund för fortsatt lärande. Under de senaste årtiondena har förskolan prioriterats allt högre och detta har framför allt visat sig genom de utökade uppdragen och höjda kraven som lagts på verksamheten. Tyvärr har inte alltid satsningarna avspeglats i budgetförslag och förutsättningar som getts svensk förskola.

Alla barn i Sverige ska ha tillgång till en bra förskola oavsett var i landet man bor och därför krävs en bred utredning om förskolans faktiska förutsättningar att erbjuda en likvärdig utbildning. Det är hög tid att regeringen tillsätter en sådan utredning.

2. **Kvalitet och förutsättningar i förskolan, punkt 1 (L)**

av Roger Haddad (L) och Maria Nilsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3274 av Juno Blom m.fl. (L) yrkande 5 och

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 7 och avslår motionerna

2020/21:1544 av Jan Ericson (M),

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 22,

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 1 och

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Alla barn ska få utvecklas precis som de vill, oavsett de könsstereotyper som finns. Vi vill att alla pedagoger och förskolor aktivt arbetar med genuspedagogik och mot hedersrelaterade normer.

Tidiga insatser på förskolan är viktigt i syfte att förebygga stereotypa könsroller likväl som att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och därmed skapa ökade förutsättningar för jämställdhet för alla. Ett jämställdhetsarbete som inkluderar frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck ska därför genomsyra all förskoleverksamhet. Ett aktivt arbete på förskolan är även avgörande för att tidigt identifiera de barn som far illa och om möjligt vidta aktiva åtgärder för att förändra och, i de fall det krävs, ge barnet skydd och stöd. Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att utveckla utbildningar och stödmaterial med inriktning på förskolan och övriga åtgärder enligt det som anförs ovan.

3. Pedagogisk personal i förskolan, punkt 2 (L)

av Roger Haddad (L) och Maria Nilsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser att det ska ställas krav på den pedagogiska omsorgen att följa läroplanen och vara underställd en förskola för utbildning och pedagogisk ledning. Vi är också starkt kritiska till att huvudmän anställer personal som helt saknar adekvat utbildning vid tillsättning av pedagogiska tjänster i

förskolan. Behovet av att prioritera den pedagogiska personalens utbildningsnivå i förskolan måste adresseras.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt det som anförs ovan.

4. Språkfrågor m.m., punkt 3 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 9 och avslår motionerna

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 2 och

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi vill att en kartläggning av barnens språkutveckling genomförs från det år barnet fyller tre år. Med denna screening ökar förskolans möjligheter att sätta in rätt insatser i rätt tid. Screeningen ska också vara en utgångspunkt för att planera lämpliga insatser. Det är av största vikt att screeningen görs utifrån förskolans förutsättningar och uppdrag och att screeningen blir ett lättanvänt verktyg för förskollärarna att använda sig av i undervisningen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

5. Språkfrågor m.m., punkt 3 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvis (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 2,

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3 och
2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

En sexåring ska när eleven börjar förskoleklass ha ett ordförråd om ca 8 000 svenska ord. I en undersökning genomförd i Göteborg visade det sig att vissa barn med utländsk bakgrund hade så få ord som 2 000 i sitt ordförråd. Med dessa förutsättningar blir det svårt att ta sig an förskoleklassen följt av grundskolan. Vi föreslår därför att närmast berörd myndighet får i uppdrag att kartlägga ordförrådet hos barn i förskolan och då med fokus på statistik och underlag gällande ordförrådet hos barn med utländsk bakgrund. Detta för att rätt insatser och åtgärder ska kunna sättas in i ett så tidigt skede som möjligt.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

6. Språkfrågor m.m., punkt 3 (L)

av Roger Haddad (L) och Maria Nilsson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3 och
avslår motionerna

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S) yrkande 2 och
2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

Vi menar att det är av stor vikt att stärka det svenska språkets ställning i förskolan, och då med särskilt fokus på förskolor i utsatta områden. För att säkerställa att fler barn får gå i förskolan och samtidigt stärka förskolans integrationspotential ser vi ett behov av ett flertal reformer. Dels vill vi göra den allmänna förskolan obligatorisk från fem års ålder för att fånga upp den begränsade grupp av femåringar som i dag inte deltar i förskolans verksamhet. Dels vill vi att förskolans läroplan ska ändras så att det tydligt framgår att barnens utveckling av det svenska språket ska prioriteras. Självfallet ska barnen även fortsättningsvis få möjlighet att utveckla sitt modersmål i de fall det inte är svenska, men huvudfokus ska vara att de lär sig kommunicera på sitt nya hemlands språk.

Vi vill även genomföra en nationell kartläggning av ordförrådet hos barn med utländsk bakgrund. Det skulle bidra med viktig kunskap som hade kunnat

främja vidare forskning, studier och utvecklande av språkfrämjande metoder. Trots att förskolan har i tydligt uppdrag att stimulera barnets språkutveckling i svenska och trots att läroplanen ställer höga krav på att barnet ska kunna kommunicera saknas det tydliga riktlinjer för vad som anses vara en acceptabel nivå när det gäller färdigheter i det svenska språket för barn i förskolan. Ambitionerna för lärande i förskolan måste höjas, och viktigast är att sätta det svenska språket först. Vi vill därför införa konkreta mål för barns färdigheter i det svenska språket, bl.a. att fastställa vad som ska anses vara en acceptabel respektive god nivå vad gäller förskolebarnens ordförråd. Förskolan ska ha i uppdrag att särskilt prioritera språkfrämjande insatser för de barn som inte besitter en acceptabel nivå i det svenska språket.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

7. Rätt till förskola, punkt 4 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 20 och avslår motion

2020/21:306 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 11.

Ställningstagande

I början av 2020 drabbades Sverige och världen av en pandemi på grund av coronaviruset. Samtidigt som Folkhälsomyndigheten uppmanade till distansering och att stanna hemma vid minsta symptom var landets förskolor fortsatt tvingade att ta emot barn minst 15 timmar per vecka i enlighet med rådande lagstiftning. Vi föreslår att huvudmannen bör kunna ta initiativ till att rätten till förskola 15 timmar per vecka för barn vars vårdnadshavare är arbetssökande eller föräldralediga (8 kap. 6 § skollagen) inte ska tillämpas under en tid, och detta beslut ska kunna gälla så länge som allmän smittspridning råder enligt Folkhälsomyndigheten och/eller så länge som Arbetsförmedlingen har paus för aktivitetsrapportering för arbetssökande och bedriver utbildning och andra gruppaktiviteter på distans. Detta innebär att friska barn, som normalt vistas på förskolan upp till 15 timmar per vecka (eller mer i de fall huvudmannen lokalt beslutat om längre vistelsetid) till vårdnadshavare som är arbetssökande eller föräldralediga, i stället stannar hemma vilket innebär ett minskat tryck på barnomsorgen och en minskad risk

för smittspridning. Undantag gäller som vanligt för exempelvis barn med speciella behov, vårdnadshavare med funktionsvariation m.m. i samråd med huvudmannen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

8. Rätt till förskola, punkt 4 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:306 av Christina Höj Larsen m.fl. (V) yrkande 11 och avslår motion

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 20.

Ställningstagande

Förskolan är en viktig plats för barns lärande och utveckling. Tidiga utbildningsinsatser är kostnadseffektiva och ju yngre barnen är när insatserna sätts in desto större kompensatorisk effekt har de. Därför är det viktigt att s.k. papperslösas barn tidigt får tillgång till förskola. Jag anser att utvärderingen av lagändringen från 2013 bör inkludera en översyn av papperslösas rätt att gå i förskola. Regeringen bör i utvärderingen av 2013 års lagändring även utreda behovet av att ge papperslösa barn rätt att gå i förskola.

9. Annan pedagogisk verksamhet, punkt 5 (M)

av Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 och avslår motionerna

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 78,

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 19 och

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 5.

Ställningstagande

Kraven på pedagogisk omsorg är både få och otydliga. Enligt den senaste kartläggningen framgår det att förskolor i vissa kommuner har omvandlats till pedagogisk omsorg för att slippa de högre kraven som ställs på förskoleverksamhet. Detta är en utveckling som vi ställer sig oss skarpt kritiska till och föreslår därför att det bör ställas krav på större likvärdighet mellan förskola och pedagogisk omsorg.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

10. Annan pedagogisk verksamhet, punkt 5 (SD)

av Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvist (SD) och Michael Rubbestad (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 78 och

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 19 och

avslår motionerna

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12 och

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 5.

Ställningstagande

Den öppna förskolan spelar en mycket stor roll för integrationen och är för många nyanlända föräldrar den första kontakten med andra föräldrar och vårdnadshavare. Öppna förskolans uppdrag behöver därför förtydligas generellt och även inkludera ett uppdrag att stimulera barns språkutveckling.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

11. Annan pedagogisk verksamhet, punkt 5 (KD)

av Gudrun Brunegård (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD) yrkande 5 och

avslår motionerna

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 78,
2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD) yrkande 19 och
2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

För att uppnå likvärdig kvalitetsgranskning vill jag att regeringen ger Skolinspektionen i uppdrag att granska pedagogisk omsorg med enskild huvudman i stället för respektive kommun som i dag.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt det som anförs ovan.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (M)

Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU7 och 2019/20:UbU8. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (SD)

Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvis (SD) och Michael Rubbestad (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU7 och 2019/20:UbU8. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (C)

Fredrik Christensson (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU7 och 2019/20:UbU8. Jag vidhåller mitt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (KD)

Gudrun Brunegård (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU1, 2018/19:UbU7 och 2019/20:UbU8. Jag vidhåller mitt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

5. Motioner som bereds förenklat, punkt 6 (L)

Roger Haddad (L) och Maria Nilsson (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2 eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkandena 2018/19:UbU7 och 2019/20:UbU8. Vi vidhåller vårt partis ståndpunkter i motsvarande frågor men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:306 av Christina Höj Larsen m.fl. (V):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i utvärderingen av 2013 års lagändring även ska utreda behovet av att ge papperslösa rätt att gå i förskola och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:481 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnomsorgspengen också ska gälla för vård av egna barn och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:744 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorg på obekvämt arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1544 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att blöjor inte ska ingå i avgiften för förskoleplats och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1555 av Sailsa Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorg på obekvämt arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1832 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorgsavgift för omsorg om egna barn och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta nationella riktlinjer för pedagogisk omsorg och tillkännager detta för regeringen.
78. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga den öppna förskolans uppdrag och inkludera ett uppdrag att stimulera barns språkutveckling och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1934 av Patrick Reslow m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all undervisning inom förskolan ska vara evidensbaserad samt att politiska trender eller genusstyrande verksamhet som den ser ut i dag inte ska förekomma och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att använda det svenska språket i förskolan och att all förskolepersonal ska ha certifiering i svenska språket för att få anställning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att närmast berörd myndighet bör få i uppdrag att kartlägga ordförrådet hos barn i förskolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förskola för en lyckad integration och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter till heltidsanställning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa karensavdraget för förskolepersonal och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta nationella riktlinjer för pedagogisk omsorg och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en maxgräns på fem barn per förskolepersonal och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt fokusera på och aktivt verka för att förbättra förskolepersonalens arbetsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt fokusera på och aktivt verka för att förbättra förskolebarnens vistelsemiljö och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fastställa regelverk för det pedagogiska uterummet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga den öppna förskolans uppdrag och inkludera ett uppdrag att stimulera barns språkutveckling och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om undantag från rätten till förskola vid extraordinära händelser och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska tillsätta en utredning om förskolan, med uppdrag att göra en grundläggande genomgång av önskvärda och faktiska förutsättningar för svensk förskola, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1993 av Anna Wallentheim m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att på sikt göra förskolan avgiftsfri och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förskolan görs obligatorisk från två års ålder och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att säkerställa alla barns lika rätt till förskola oavsett vårdnadshavarnas ställning på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2026 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorgspong för omsorg om egna barn och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2082 av Elin Gustafsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur barngruppernas storlek kan minska och anpassas efter barnens olika behov och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2083 av Elin Gustafsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över hur förskolan kan bli mer jämlik i hela landet utifrån vikten av att alla barn går i förskola, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2468 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om inte alla barn ska ha rätt till förskola oavsett deras föräldrars situation och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2470 av Teresa Carvalho och Johanna Haraldsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra en översyn av hur en tydligare reglering av kommunernas ansvar för att tillhandahålla barnomsorg på obekvämt arbetstid skulle kunna se ut och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2529 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att på sikt öka rätten till förskola för barn med föräldrar i

utanförskap och ge kommunerna i uppdrag att arbeta med uppsökande verksamhet för att nå ut med kunskap om förskolan till familjer med svårare förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla konceptet med integrationsförskola och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2574 av John Weinerhall (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett konkurrensneutralt barnomsorgssystem med barnomsorgsavgift kan införas och utöver det öka självfinansieringsgraden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2651 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till förskola och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2696 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorg på kvällar, helger och nätter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2770 av Arin Karapet (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla nyanlända barn, och barn till föräldrar som nyligen har kommit till Sverige, ska omfattas av en obligatorisk språkförskola om 15 timmar i veckan från tre års ålder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2774 av Ebba Busch m.fl. (KD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska finnas en mångfald av barnomsorgsformer med olika inriktning och huvudmän och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet för förskolan och annan barnomsorg och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunernas skyldighet att informera om barnomsorgsavgiften måste skärpas ytterligare och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bestämmelsen i skollagen som innebär att en kommun får neka att betala barnomsorgsavgift med hänvisning till ”påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet” bör tas bort, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en barnomsorgspong för föräldrar som tar hand om enbart egna barn i åldern ett till tre år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om för stora barngrupper i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppvärdera familjedaghemmen och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa skollagen så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda dem som önskar familjedaghem (pedagogisk omsorg) och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en kartläggning i syfte att öka antalet familjedaghem och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att antalet öppna förskolor och familjecentraler bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3050 av Mats Berglund m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskade barngrupper i förskolan och fritidshemmet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3139 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera utökad rätt till förskola för barn med föräldrar som får långvarigt försörjningsstöd eller är arbetslösa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3234 av Johan Pehrson m.fl. (L):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att alla barn går i förskolan, särskilt för barnens språkutveckling, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3274 av Juno Blom m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förskolans arbete mot hedersrelaterat förtryck och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3279 av Roger Haddad m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tillgänglig och pedagogisk stimulerande miljö för alla barn i förskolan och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat fokus på lärandet i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det svenska språkets ställning i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda krav på färdigheter i det svenska språket för blivande förskollärare och övrig pedagogisk personal i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reformer för ökad likvärdighet och stärkta kvalitetskrav på förskolor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förskolans arbete med genuspedagogik mot könsstereotyper och hedersrelaterade normer och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ha högre ambitioner vad gäller utbildningsnivån för all pedagogisk personal i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tillgången till förskola för barn vars vårdnadshavare är arbetslösa eller föräldralediga samt ökad tillgänglighet till förskola på obekvämt arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3286 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att på sikt öka rätten till förskola för barn med föräldrar i utanförskap och ge kommunerna uppdrag att arbeta med uppsökande verksamhet för att nå ut med kunskap om förskolan till familjer med svårare förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla konceptet med integrationsförskola och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3320 av Kristina Axén Olin m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bättre implementering av förskolans läroplan genom stärkt kompetens hos förskollärarna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolverket ska ges i uppdrag att konkretisera läroplanens delar om digitalisering och digitala verktyg och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge barn till föräldrar som står utanför arbetsmarknaden mer tid i förskolan och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som gör språkförskola obligatorisk för nyanlända barn från tre års ålder och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur specialpedagoger och speciallärare kan bli en del av förskolans arbetslag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som utifrån förskolans uppdrag inkluderar förskolan i läsa-skriva-räkna-garantin och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förskolan ska omfattas av mätbara kunskapsmål och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en kartläggning av barns språkutveckling ska genomföras från det år då barnen fyller tre år och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skolverket i uppdrag att ta fram stöd för att kvalitetssäkra överlämningen mellan förskola och förskoleklass och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Skolinspektionen ska överta ansvaret för tillståndsgivning och tillsyn i fråga om samtliga förskolor och pedagogisk omsorg och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om högre krav på större likvärdighet mellan förskolan och pedagogisk omsorg och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om förskolan, med uppdrag att göra en grundläggande genomgång av förutsättningarna i förskolan för en likvärdig utbildning utifrån skollag och läroplan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3626 av Gudrun Brunegård m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en barnomsorgspeng för egna barn och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en kartläggning av familjedaghem i syfte att öka tillgången på familjedaghem och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för ökad likvärdighet överföra granskningsansvaret för pedagogisk omsorg från respektive kommun till Skolinspektionen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler öppna förskolor och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 6

Motion	Motionärer	Yrkanden
6. Motioner som bereds förenklad		
2020/21:481	Mikael Oscarsson (KD)	
2020/21:744	Hillevi Larsson (S)	
2020/21:1555	Saila Quicklund (M)	
2020/21:1832	Julia Kronlid m.fl. (SD)	17 och 76
2020/21:1934	Patrick Reslow m.fl. (SD)	1, 2, 5 och 10–16
2020/21:1993	Anna Wallentheim m.fl. (S)	3
2020/21:2026	Linda Lindberg m.fl. (SD)	17
2020/21:2082	Elin Gustafsson (S)	
2020/21:2083	Elin Gustafsson (S)	
2020/21:2468	Teresa Carvalho m.fl. (S)	
2020/21:2470	Teresa Carvalho och Johanna Haraldsson (båda S)	
2020/21:2529	Alireza Akhondi m.fl. (C)	1 och 2
2020/21:2574	John Weinerhall (M)	
2020/21:2651	Helena Bouveng (M)	
2020/21:2696	Janine Alm Ericson m.fl. (MP)	3
2020/21:2770	Arin Karapet (M)	2
2020/21:2774	Ebba Busch m.fl. (KD)	17–22 och 24–27
2020/21:3050	Mats Berglund m.fl. (MP)	5
2020/21:3139	Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)	15
2020/21:3234	Johan Pehrson m.fl. (L)	25
2020/21:3279	Roger Haddad m.fl. (L)	1, 2, 4, 5 och 9
2020/21:3286	Fredrik Christensson m.fl. (C)	10 och 13
2020/21:3320	Kristina Axén Olin m.fl. (M)	1, 2, 4–8, 10, 11 och 14
2020/21:3626	Gudrun Brunegård m.fl. (KD)	3, 4 och 6